

MMA Közgyűlés
Budapest, 2025. május 13.

„... mindig hangsúlyoznom kell azt az igazságot, hogy a kultúra nem olyan kincs, amelyet pusztán őrzéssel meg lehetne tartani. A művelődést minden egyes nemzedéknek verejtékes munkával kell újra és újra kiküzdenie s a nemzetnek is folyvást dolgoznia kell, hogy a maga művelődési szintjét fenntarthassa. Ha azt vizsgálom, hogy melyek azok az eszközök, amelyekkel a nemzetek művelődésüket megtarthatják és továbbfejleszthetik, akkor én erre főleg két nagy eszközt látok. Az első a népműveltségnek (...) a fejlesztése, a második magának a tudományosságnak az ápolása.”

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtitkár Úr! Tisztelt Akadémikusok!

A Kulturális és Innovációs Minisztérium képviselőjében nagyrabecsüléssel köszöntöm a Magyar Művészeti Akadémia közgyűlésének résztvevőit! Az Országgyűlés gróf Klebelsberg Kuno születésének 150. évfordulójára emlékezve hivatalos emlékévvé nyilvánította az idei esztendő.

Az idézett szavak az ő beszédében hangzottak el a nemzetgyűlés 1922. augusztus 17-iki ülésén, abból az alkalomból, hogy benyújtotta „A nemzeti nagy közgyűjteményeink önkormányzatáról és személyzetük minősítéséről” szóló törvényjavaslatot.

Az egykor történelmet író művelődéspolitikus-államférfi beszédeiben, írásaiban mindig merészen és egyenesen fogalmazott - nem tehetett másképp a korban, melynek reménytelennek tetsző körülményei között egy megtépzott, megalázott nemzetet tellett talpra állítani. Életművén végighúzódik a meggyőződés, hogy a nemzet felemelkedését kizárólag a legszélesebb körű, gyakorlati népművelés, valamint a tudományos háttér, stratégia kimunkálásának intenzív kölcsönhatásában, termékeny egyensúlyában, egymást feltételező szimbiózisában lehetséges megteremteni.

A tudományos élet magas szintre való emelése a Magyar Tudományos Akadémia megalapításával 200 éve megtörtént - a XIX., majd a XX. század koordinátái között azonban - ismert okokból - nem úgy alakult a fejlődés íve, ahogyan egykor az alapítók megálmodták.

A második világháború utáni években redukálták a keleti blokk művészeti életét, és az egykori polgári kultúra aktív szereplőit letaszították az akadémikus magasságból. Az elnyomatás, a hallgatás, a bénultság időszaka jóvátehetetlen károkat, egyéni tragédiákat, értékvesztést és álomtalan vegetálást hozott a polgári művészeti szcéná számára - de elpusztítani és felszámolni nem tudta azt. A mélyben izzott a parázs, kiválóságaink a rendszerrel dacolva is alkottak, remélve, hogy egyszer eljön az igazság órája.

És eljött: a rendszerváltó értelmiség számára nyilvánvalóvá vált, hogy a művészeti élet hiteles, mellőzött személyiségeinek irányába sürgős történelmi adósság a sok évtizedes kommunista rendszer okozta méltatlan helyzet orvoslása, a megalkuvások nélküli művészi kiteljesedés jogszabályi és közéleti kereteinek megteremtése.

A polgári Magyarország szellemi újjáépítését az a meggyőződés vezette, hogy a művészet számunkra identitásformáló erő, alapvető önkifejezési eszköz, nemzeti létezésünk egyik attribútuma, a világban elfoglalt helyünk meghatározó eleme.

A Magyar Művészeti Akadémia és a Nemzeti Kulturális Alap képében a rendszerváltó vezéregyenységek a kilencvenes évek elején letették nemzetünk kulturális életének eszmei és szervezeti alapköveit, majd hosszú előkészítő munkát követően mindehhez megszületett a koherens törvényi környezet is.

Az idő igazolta a művészet nagyjai, a kulturális kormányzat, a támogatási rendszer és az elméleti tudásközpont közötti egyensúly létjogosultságát. A rendszerbe épített garanciák: mint az MMA köztestületi jogállása, a kimunkált delegálási elvek az Alap kollégiumaiba - egymást erősítő entitások partnerségén alapuló, hosszú távon kiszámítható működést biztosítottak.

Ma, 2025 tavaszán tényként jelenthetem ki Önök előtt, hogy a Magyar Művészeti Akadémia, a Nemzeti Kulturális Alap, valamint a szaktárca és a kulturális intézményrendszer, illetve a Nemzeti Kulturális Tanács együttműködése intenzív, eredményes és példaértékű. Ez az együttműködés teremti meg azokat a kereteket, melyek között ma Magyarországon minden művész szabadon, méltó módon, elismerve élhet, alkothat és nyilvánulhat meg.

Most látszik csak igazán ennek az egyensúlyi stabilitásnak az értéke, amikor az elnyomás felszámolását követő negyedik évtizedben nemzeti hagyományaink, kulturális örökségünk értékét relativizáló folyamatoknak vagyunk tanúi. A XXI. század kihívásaival csak vállt-vállnak vetve nézhetünk szembe, azonos platformról kell válaszokat megfogalmaznunk.

A kulturális értelemben is egyre ziláltabbá váló jelenkor, a történelmi tragédiákból és a természetes tendenciákból adódó fizikai szétszóródottság mellé egyre markánsabb, lelki-szellemi értemben vett elszakítottság is társul.

A felelősséget nincs hová tolni, az időt nincs hová tágítani.

Nemzetben, összmagyarságban gondolkodunk és cselekszünk - erősítve a regionális hálózatokat, felismerve a decentralizáció fontosságát, előmozdítva az elszakított nemzetrészek bekapcsolását a kulturális vérkeringésbe és vállalva a diaszpóra hajszálereinek táplálását.

Tisztelt Közgyűlés!

Makovecz Imre alapító-elnök, majd az első köztestületi elnök Fekete György, valamint szellemi harcostársaik öröksége kötelez.

Fekete György mondta 83 esztendőskorában, hogy *„nincs felesleges, csak hiányzó tudás”*. Megszívlelendő intelem ez egy olyan embertől, aki a saját szavai szerint *„gondoskodni”* akart a kultúráról. Oly ritkán használjuk ezt a szót a művészeti életben, ezért figyeltem fel rá egy interjújában. Mindig a *„megőrzés”* és *„gyarapítás”* koordinátái között mozognak gondolataink, miközben a *„gondoskodás”* - ban mindkettő benne van. Ha ez ember kisgyermekről, szeretteiről gondoskodik, ebben a gyönyörű feladatban foglaltatik a maga teljességében a megóvás, de az építkező terelgetés, a tanítás is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Művészeti Akadémia nélkülözhetetlen zászlóshajó, tevékenysége megkerülhetetlen, küldetése a jövőépítés maga. A feladat szerteágazó - elméletben és logisztikában, térben és időben, kollégák, alkotótársak, közösségeink és a magyar családok felé egyaránt.

A feladat adott, a felelősséget értjük és érezzük, az utat látni véljük.

A kulturális kormányzat nevében szívből jövő köszönetemet és tiszteletemet szeretném kifejezni a Magyar Művészeti Akadémia vezetőségének, teljes tagságának és munkatársainak azért az elhivatott értékteremtő munkáért, mely ezt a köztestületet az egyetemes és nemzeti művészeti élet szellemi fellegvárává, origójává tette.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Nagyrabecsüléssel:

Závogyán Magdolna
kultúráért felelős államtitkár

